

27.07.2023 r. – uwaga na brunatną nekrozę nerwów tytoniu

Uwaga na brunatną nekrozę nerwów liści wywoływaną przez nekrotyczny szczep wirusa Y ziemniaka (PVY^N). Na początku lipca odnotowano jej występowanie na plantacjach produkcyjnych tytoniu w Polsce. Pierwszymi objawami choroby są przejaśnienia nerwów (fot. 1), po czym następuje ich brunatnienie i zamieranie. Objawy PVY są również widoczne w postaci chlorotycznych plam lub pierścieni na liściach. Najbardziej groźny przejaw choroby to przedwczesne żółknięcie liści i ich obkurczanie się (fot. 2). Niekiedy przy silnej infekcji mogą powstawać nekrotyczne smugi na łodygach roślin. Choroba hamuje transport wody i soli mineralnych w roślinie, zmniejsza zdolności fotosyntezy, przyczyniając się do dużego spadku plonu i jego jakości. Brunatna nekroza nerwów tytoniu rozwija się bardzo szybko i w ciągu kilku dni może opanować całą plantację. Nosicielem wirusa PVY wywołującego chorobę jest mszyca brzoskwińowo-ziemniaczana.

Większość dostępnych na rynku krajowym odmian odznacza się genetycznie uwarunkowaną odpornością na powszechnie występujące izolaty wirusa Y. Od pewnego czasu obserwuje się jednak uwidacznianie się choroby na odmianach uznawanych za odporne. Głównie za sprawą pojawiania nowych izolatów, z grupy PVY^{NTN}, przełamujących dostępne dotychczas źródła odporności. Dlatego zaleca się częste wizytowanie plantacji i obserwacje występowania nosiciela choroby na tytoniu. W przypadku stwierdzenia owadów należy wykonać zabiegi ochronne przy pomocy środków chemicznych. Aktualnie dostępnych jest kilka preparatów do zwalczania mszyc na tytoniu np.: Los Ovados 200 SE, Kobe 20 SP, Mospilan 20 SP, Teppeki 50 WG. Opryski chemiczne mają jednak ograniczoną skuteczność w niszczeniu mszyc z uwagi na dużą mobilność owadów i ich systematyczne nalatywanie z sąsiednich pól. Dodatkowo rozprzestrzenianiu choroby sprzyja również fakt, że mszyca przenosi wirusa i zakaża roślinę w ciągu kilku sekund żerowania tj. zanim zacznie działać na nią środek owadobójczy. Na terenach dużej koncentracji uprawy tytoniu warto zadbać o to by zabiegi ochronne były wykonane w podobnym czasie na sąsiednich plantacjach tytoniu, co zwiększa skuteczność zwalczania wektora choroby.

Fot. 1 . Przejaśnienia nerwów liści spowodowane infekcją PVY

Fot. 2 Silna nekroza nerwów liści i żółkniecie blaszki liściowej spowodowane infekcją PVY

Opracowano: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach